

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Tweede Kamer der Staten Generaal
T.a.v. de heer drs. N.P.M. Klein
Postbus 20018
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

doorkiesnummer	uw kenmerk	bijlage(n)
betreft	ons kenmerk	datum
Consultatieaanvraag initiatiefvoorstel elektronisch inleveren kandidatenlijsten	ECLBR/U201502234	13 januari 2016

Geachte heer Klein,

U heeft ons om advies gevraagd over uw initiatiefwetsvoorstel wat ziet op de elektronische inlevering van kandidatenlijsten ten behoeve van verkiezingen.

De VNG is voorstander van dit initiatief om de Kieswet te wijzigen. Het huidige papieren proces kost veel tijd en past niet meer in deze moderne maatschappij. Politieke groeperingen die deel willen nemen aan een verkiezing en burgers die een ondersteuningsverklaring willen afleggen verwachten een elektronische mogelijkheid. Ook zijn politieke groeperingen en burgers niet meer afhankelijk van de openingstijden van het gemeentehuis door deze dienst ook elektronisch aan te bieden.

Het wetsvoorstel bevat weinig uitwerking met betrekking tot het digitaal inrichten van het elektronisch proces. Het is niet duidelijk of hiervoor één softwarepakket beschikbaar komt zoals dit ook bij OSV (Ondersteunende Software Verkiezingen) het geval is. Voor gemeenten is dit praktisch. De OSV software voldoet aan vastgestelde criteria, wordt goedgekeurd en vervolgens kosteloos aan de gebruikers (gemeenten en politieke groeperingen) geleverd. OSV is overigens niet verplicht. Destijds hebben de Kiesraad en de VNG een convenant gesloten waarbij gemeenten worden verzocht alleen OSV te gebruiken. Het lijkt ons goed dat ook voor dit onderdeel van het verkiezingsproces één softwaretoepassing wordt ontwikkeld wat kosteloos ter beschikking wordt gesteld aan de gebruikers. Wij verzoeken u om meer duidelijkheid te geven over de criteria waaraan de software moet voldoen. Dit in het belang van digitale veiligheid en een transparant en betrouwbaar verkiezingsproces.

De elektronische mogelijkheid voor het inleveren van kandidatenlijsten wordt niet verplicht. Het is ook nog mogelijk om dit op papier te doen. Betekent dit dat het mogelijk is dat een politieke groepering de kandidaatstelling deels elektronisch en deels op papier inlevert? De vraag is of dit in de praktijk werkbaar is. Een partij kan kiezen voor de digitale of papieren weg maar het is goed om te verplichten dat deze keuze daarna consequent gevolgd wordt. Anders wordt het nodeloos ingewikkeld en verwarrend voor het centraal stembureau en mogelijk ook voor de partij zelf om het overzicht te bewaren.

U geeft aan dat op dit moment het ronselen van ondersteuningsverklaringen niet geheel wordt uitgesloten ondanks de verplichte gang naar het gemeentehuis. U stelt dat het ronselen van DigiD codes uitgesloten is omdat met deze code ook toegang wordt verkregen tot andere persoonlijke domeinen. Wij willen hierbij opmerken dat bij het afleggen van de ondersteuningsverklaring op het gemeentehuis de ambtenaar de burger nog kan uitleggen waarvoor hij nu precies een handtekening zet, mocht deze burger 'geronseld' zijn en eigenlijk niet weten wat een ondersteuningsverklaring is. Deze dienstverlening en waarborg ontbreekt bij het gebruik van DigiD.

Tenslotte willen wij u verzoeken bij de verdere uitwerking van dit wetsvoorstel gemeenten nadrukkelijk te betrekken. Een groot aantal praktische zaken, met name met betrekking tot de software in relatie tot de werkprocessen, is op dit moment onvoldoende uitgewerkt. Dit zal nog nader zijn beslag moeten krijgen. Gemeenten en de Kiesraad zijn hierbij de ervaringsdeskundigen. Voor de praktische gemeentelijke deskundigheid kunt u zich wenden tot de Nederlandse Vereniging van Burgerzaken.

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

drs. C.J.G.M. de Vet
Lid directieraad